

Nio Kōrikou, "Cut Finger", 2015

Η ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΦΑΚΕΛΟΥ:

ΚΩΣΤΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ / ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΛΑΜΠΑΝΙΔΗΣ

Αν υπάρχει μία πολιτική δύναμη που αναδείχθηκε στη διάρκεια των τελευταίων έξι ετών της κρίσης στην Ευρώπη, σε ρόλο αν όχι πρωταγωνιστικό σίγουρα όμως κάθε άλλο παρά αδιάφορο, αυτή είναι η ριζοσπαστική αριστερά. Κάτι περισσότερο από πολιτικό ρεύμα, και κάτι λιγότερο από κομματική οικογένεια με την κλασική έννοια του όρου, τα κόμματα που συναποτελούν αυτό που σήμερα ονομάζεται ριζοσπαστική αριστερά κατόρθωσαν, σε μια σειρά από χώρες, να παράγουν πολιτικά γεγονότα διαφορετικής μορφής και εμβέλειας. Και αυτό δεν συνέβη μόνο στις χώρες της ευρωπαϊκής περιφέρειας, όπου οι επιπτώσεις της κρίσης ήταν και οι πιο βαθιές (Ισπανία, Πορτογαλία, Ιρλανδία και φυσικά Ελλάδα, με τον ΣΥΡΙΖΑ να φτάνει μέχρι την κατάκτηση της εξουσίας), αλλά και σε χώρες του σκληρού πυρήνα της Ευρώπης (Γαλλία, Ολλανδία, Γερμανία). Τι χαρακτηριστικά εμφανίζει αυτό το αναδυόμενο ρεύμα που επηρεάζει, ενίοτε καθοριστικά, τους πολιτικούς συσχετισμούς σε πολλές χώρες της ηπείρου μας; Ποια στοιχεία του δίνουν συνοχή αλλά και ποιες αντιφάσεις και εσωτερικές αποκλίσεις την υπονομεύουν; Ποιες είναι οι πολιτικές του δυνατότητες και ποια όρια συναντά; Εν τέλει, με ποιους τρόπους το κοινωνικο-οικονομικό πλαίσιο της κρισιακής συνθήκης δημιουργήσε μία «δομή πολιτικών ευκαιριών» για την ευρωπαϊκή ριζοσπαστική αριστερά και σε ποιο βαθμό η τελευταία το αξιοποίησε; Σε αυτά τα ερωτήματα επιχειρεί να απαντήσει το παρόν αφιέρωμα, μέσα από μια σειρά κειμένων ελληνικών και ξένων μελετητών της «ριζοσπαστικής αριστεράς στην Ευρώπη της κρίσης», και από ποικίλες οπτικές γωνίες.

Το αφιέρωμα ανοίγει με το κείμενο του Γιάννη Μπαλαμπανίδη, που διερευνά το ίχνος της αντιφατικής ιστορικής κληρονομιάς στην πολιτική πρακτική της ριζοσπαστικής αριστεράς, και συνεχίζεται με το άρθρο της Βίβιαν Σπυροπούλου σχετικά με την εξέλιξη των εκλογικών της μεγεθών από το 1990 μέχρι σήμερα. Ο Κώστας Ελευθερίου προσεγγίζει τις διαφορετικές στρατηγικές των κομμάτων της ελληνικής ριζοσπαστικής αριστεράς μέσα στις μεγάλες ανατροπές της κρίσης, ενώ ο Γρηγόρης Ιωάννου και ο Γιώργος Χαραλάμπους συζητούν την περίπτωση του ΑΚΕΛ στην Κύπρο, μέσα από το πρίσμα της σχέσης μεταξύ αριστεράς και εξουσίας. Στη συνέχεια, σε δύο κείμενα γραμμένα ειδικά για τα Σύγχρονα Θέματα, ο Dan Keith και ο Miguel Vicente-Mariño εξετάζουν αντίστοιχα το ολλανδικό Σοσιαλιστικό Κόμμα και το Podemos ενόψει των ισπανικών εκλογών. Το αφιέρωμα ολοκληρώνεται με μια συνέντευξη του Philippe Marlière στους Fabien Escalona και Mathieu Vieira σχετικά με τη σύγκλιση και την (μη γραμμική) άνοδο της ριζοσπαστικής αριστεράς στην Ευρώπη, ενώ ακολουθούν αποσπάσματα μιας μελέτης του Thilo Janssen, στην οποία αναλύεται η στάση των κομμάτων αυτών απέναντι στο εγχείρημα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. ►